

Рашэцкая А. (г. Брэст, БрДУ ім. А.С. Пушкіна)

**МАЛАДЗЁЖНАЯ ПРЭСА БЕЛАРУСІ
(ДА ХАРАКТАРЫСТЫКІ НЕКАТОРЫХ ВЫДАННЯЎ)**

У Рэспубліцы Беларусь 2015 год аб'яўлены Годам моладзі. Аднапаводны ўказ быў падпісаны Прэзідэнтам Беларусі 16 кастрычніка 2014 года. Дакумент прыняты з мэтай развіцця творчага, навуковага і прафесійнага патэнцыялу моладзі, яе актыўнага прыцягвання да правядзення сацыяльна-эканамічных зменаў у Беларусі, выхавання пачуцця патрыятызму і грамадзянскай адказнасці ў маладога пакалення. Станаўленне сацыяльна дасведчанай моладзі адбываецца пад уздзеяннем мноства адносна самастойных фактараў, напрыклад, сям'і,

школы, працоўнага калектыву, маладзёжных арганізацый, стыхійных груп і інш. Сярод гэтых фактараў істотнае месца займаюць сродкі масавай інфармацыі і асабліва маладзёжная прэса.

Па дадзеных Міністэрства адукацыі і Міністэрства інфармацыі ў Рэспубліцы Беларусь выходзіць больш за 60 друкаваных СМІ для дзяцей і моладзі (аўдыторыя да 31 года). Сярод іх – рэспубліканскія маладзёжныя газеты «Знамя юности», «Чырвоная змена», выданыя для дзяцей і падлеткаў: газеты «Переходный возраст», «Раніца», «Зорька», часопісы «Маладосць», «Качели», «Васёлка», «Бярозка», «Рюкзак» і інш. У гэтых і іншых медыясродках маладзёжная палітыка асвятляецца ў адпаведнасці з рэалізацыяй дзяржаўных праграм Беларусі.

Сістэма беларускай прэсы прадстаўлена пэўнай колькасцю газет і часопісаў, якія выпускаюць дадаткі-ўкладышы для моладзі. Так, напрыклад, у Гродзенскай вобласці выходзіць дадатак «Молодежный курьер» да абласной газеты «Гродзенская праўда», у абласной газеце «Мінская праўда» – тэматычны ўкладшыш «Моладзь Міншчыны», у брэсцкіх абласных газетах «Народная трыбуна» і «Заря» маладзёжныя праблемы разглядаюцца ў рубрыках «Равеснік» і «Маладзёжка». Не вельмі даўно ў брэсцкай газеце «Вячэрні Брэст» з’явілася змястоўная па матэрыялах рубрыка «Маладзёжка», якую рыхтуюць, як правіла, студэнты-журналісты БрДУ імя А.С. Пушкіна.

Да 2013 года істотнае месца сярод якаснай маладзёжнай прэсы Беларусі займаў часопіс у часопісе «Алые паруса» (дадатак да сямейнага часопіса «Гаспадыня») з арыгінальнай, індывідуальнай канцэпцыяй. Сёння, на жаль, дадатак не выпускаецца. Часопіс у часопісе «Алые паруса» – выданне для падлеткаў і моладзі, якое выходзіла з 2003 года па 2012 год. У дадатку было ўсяго восем старонак, але, як паказвае аналіз, тут утрымлівалася даволі цікавая, важная, каштоўная для моладзі інфармацыя. І гэтая змястоўная інфармацыя не навязвалася чытачам. Той, хто браў у рукі часопіс, сам хацеў паглядзець, а што такога ў прыцягальнай па назве рубрыцы «Ваши кумиры» ці «Территория любви» або «Прощу слова».

Асновай фарміравання кожнага нумара з’яўляліся працы пазаштатных аўтараў, а таксама пісьмы чытачоў. Кожная старонка часопіса – гэта перажыванні ці шчаслівыя імгненні, гэта адлюстраванне стану душы аўтараў, гэта аналіз праблемаў ці перадача вопыту, гэта ўсё, чым жыве малады чалавек. Па сваёй тэматыцы і структуры часопіс ахопліваў многія аспекты сацыялізацыі моладзі, а значыць, выконваў выхаваўчую функцыю. Канечне, не ўсе прадстаўленыя матэрыялы маглі быць каштоўнымі для канкрэтнага маладога чалавека.

На старонках выдання падымаліся праблемы, якія і сёння хваляюць маладое пакаленне: вялікі бяседы пра здаровы лад жыцця (рубрыка «Мода на здароўе»), расказвалася пра правілы добрага тону і як змагацца з абсцэннай лексикай ці як весці сябе ў розных краінах (рубрыка «Этикет от Ольги Бельмач»), як знайсці сябе і як пабудаваць жыццё (рубрыкі «Есть мнение», «Вот такие мы»). На старонках часопіса можна было знайсці падказкі, як высці з тупіковай сітуацыі і як авалодаць сакрэтамі поспеху (рубрыка «Уроки Лазуркина»).

Вядомыя беларускія (і не толькі) артысты, спартсмены, акцёры, мадэлі, тэлеведоўцы і многія іншыя знакамітыя людзі станавіліся героямі пастаяннай рубрыкі «Ваши кумиры». Аналіз часопіса за 2012 год паказаў, што героямі рубрыкі былі: «Міс Беларусь–2012» Юлія Скалковіч («Королева красоты», № 6, 2012), фіналісты праекта АНТ «Акадэмія таленту» Вікторыя Шэйко і Яўген Слукі («Ты можешь! Или как поверить в себя?», № 7, 2012), дырэктар дырэкцыі

спецпраектаў тэлеканала АНТ Анжэліна Мікульская («Торопитесь жить», № 8, 2012) і інш. Згадзіся, адны толькі загаловкі артыкулаў не пакінуць аб'якавымі чытачоў. Малады беларускі чытач павінен ведаць сваіх герояў, павінен вучыцца на іх вопыце, на прыкладзе вядомых людзей бачыць, што ў жыцці многага можна дасягнуць, аднак дзеля гэтага трэба правільна ставіць мэты, актыўна працаваць і быць настойлівым у дасягненні вызначанага. Названыя куміры сапраўды цудоўныя прыклады для пераймання лепшага. Дзякуючы такога кшталту рубрыкам і інфармацыі ў іх, здзяйсняецца адна з задач маладзёжных выданняў – шырока прапагандаваць у СМІ пазітыўны вобраз паспяховага маладога беларуса.

У рубрыцы «Прашу слова» юныя аўтары дзяліліся вопытам узасмаадносінаў, сваімі поспехамі, прасілі парады ў вырашэнні канкрэтнай праблемы і самі становіліся дарадцамі. Шмат артыкулаў «Алых парусов» прысвечана псіхічнаму здароўю моладзі, умесню ставіцца да праблемаў, да навакольнага, напрыклад, «Не бойтесь сделать шаг к мечте» (№ 6, 2012), «Скажите «Стоп»» (№ 6, 2012), «Н-и-к-о-м-у-н-е-н-у-ж-н-ы-й» (№ 7, 2012).

Вельмі блізкая для падлеткаў па ўздыханні праблемаў, па тэматыцы рубрыка «Территория любви», матэрыялы якой вучаць разуменню, цяпенню ў адносінах каханнях, падказваюць, як ставіцца да няўдач, як радавацца жыццю. Нярэдка па публікацыях відаць, што аўтары – маладыя людзі – даволі адкрытыя, шукаюць паразумення ў чытачоў і чакаюць ад іх шчырасці.

У рубрыцы «Родительское собрание» абмяркоўваліся няпростыя сітуацыі ва ўзасмаадносінах бацькоў і падлеткаў. Нярэдка тут каштоўныя парады як бацькам, так і іх дзецям. І самае цікавае ў тым, што гэтыя парады гучалі з вуснаў тых жа дзяцей – аўтараў матэрыялаў. А гэта паказвае не на прыдуманасць праблемаў, а на сапраўднасць сітуацый (напрыклад, «Компьютер для школьника», № 8, 2012, аўтар – студэнтка Інстытута журналістыкі).

«Проба пера» – рубрыка, якая давала шанц кожнаму паверыць у сябе, у свае літаратурныя сілы; гэта была адна з самых любімых рубрык чытачоў «Алых парусоў». Тут маглі выказацца многія маладыя людзі (школьнікі, навучэнцы, студэнты), паспрабаваць сябе ў паэзіі, прозе і, магчыма, пасля атрымаць пэўныя рэкамендацыі ад іншых чытачоў.

У «Алых парусов» прадстаўлены і старонкі, на якіх вядомыя дызайнеры-мадэльеры, касметологі, урачы і педагогі дапамагалі вырацоўваць добры густ, правільныя манеры, зарыентавацца ў свеце моды, падказвалі, як карыстацца касметыкай («Мода сезона», «Мода свадэбнага сезона-2012», «Компетентный собеседник» і інш.)

Аналіз публікацый паказаў, што большасць матэрыялаў «Алых парусов» рыхтаваліся аўтарамі самастойна ці з удзелам вядомых людзей – спецыялістаў у розных галінах дзейнасці. А гэта пэўным чынам уплывае на чытача, паколькі апошні разам з аўтарам праходзіць праз апісаныя сітуацыі, перажывае, супастаўляе, параўноўвае і ў выніку робіць становачыя высновы. На гэта і была накіравана дзейнасць дадатку «Гаспадыні».

Такім чынам, часопіс у часопісе «Алые паруса» – выданне, якое на самай справе арыентавалася на маладое пакаленне, ярка ілюстраванае выданне з дакладнай, сапраўднай інфармацыяй. Часопіс уздымаў вострыя праблемы моладзі, падаваў карысную і вельмі важную інфармацыю. Спадзяёмся, што маладзёжны дадатак «Алые паруса» да сямейнага часопіса «Гаспадыня» у хуткім часе адновіць сваю працу на карысць выхавання маладога пакалення.

Літаратура

1. Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. – Т 17 : – Хвінявічы – Шчытні / Рэдкал. : Г.П. Пашкоў і інш. – Мінск : БелЭн, 2003. – 512 с.
2. Клундук, С.С. Праблемна-тэматычнае поле часопіснай перыёдыкі Беларусі / С.С. Клундук // Польшка-беларускае супрацоўніцтва ў культуры, мове і літаратуры : зб. матэрыялаў Міжнар. навук. канф. – Брэст, 26 верас. 2013 г. / пад агул. рэд. У.А. Сенькаўца. – Брэст : БрДУ, 2014. – С. 70–76.
3. Сіліна-Ясінская, Т.У. О необходимости изучения белорусской журнальной периодики / Т.У. Сіліна-Ясінская // Журналістыка–2011 : стан, праблемы і перспектывы : матэрыялы 13-й Міжнар. навук.-практ. канф. 8–9 сн. 2011 г., Мінск / рэдкал. : С.В. Дубовік і інш. – Вып. 13. – Мінск : БДУ, 2011. – 435 с. – С. 64–67.
4. Слука, А.Г. Беларуская журналістыка / А.Г. Слука. – Ч. 3. – Мінск : БДУ, 2009. – 232 с.